

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten, centra voor leerlingenbegeleiding en leersteuncentra, wat betreft de focus op klassieke schoolgebouwen
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Er wordt substantieel geïnvesteerd in schoolinfrastructuur en dit is volledig terecht. Schoolbesturen in het vrij en officieel onderwijs die infrastructuursubsidies van AGION of financiering voor het GO! willen krijgen, moeten voldoen aan de reglementaire subsidievoorwaarden. Zo moeten hun infrastructuurprojecten voldoen aan de wettelijke fysische en financiële normen zoals vastgelegd in het Vlaamse 'normenbesluit' van 5 oktober 2007. Deze normen bepalen per vestigingsplaats de maximale bruto-oppervlakte die in aanmerking komt voor nieuwbouw of renovatie.

Gezien de talrijke uitdagingen waarvoor het onderwijspatrimonium geplaatst wordt en het feit dat er zo efficiënt en effectief mogelijk dient omgegaan te worden met de beschikbare middelen wordt de focus van het investeringsbeleid gelegd op "klassieke schoolgebouwen". Dit heeft tot doel om in het investeringsbeleid met Vlaamse publieke middelen meer te focussen op de essentie van een klassiek schoolgebouw waarbij klassieke leslokalen en strikt noodzakelijke andere lokalen in aanmerking komen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstelling: Focus op klassieke scholgebouwen in het investeringsbeleid met Vlaamse publieke middelen in onderwijsinfrastructuur, door klassieke leslokalen en strikt noodzakelijke andere lokalen in aanmerking te laten komen voor subsidiëring of financiering.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Voor het voorliggende voorontwerp van decreet werden de volgende adviezen verkregen:

- het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/478 van 21 november 2025;
- het advies van Inspectie van Financiën nr. BV/2025004348 van 14 november 2025.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Er is op vandaag geen verplichting voor schoolbesturen om infrastructuurmiddelen effectief aan te wenden voor het realiseren van leslokalen of andere klassieke schoolgebouwfuncties (bv. secretariaatsruimte, refter, bibliotheek, ...). De omvang en indeling van de ruimten wordt bepaald door het schoolbestuur en worden vastgesteld binnen de berekende maximale bruto-oppervlakte die in aanmerking komt voor subsidiëring of financiering. De fysische norm bepaalt de globale maximale bruto-oppervlakte waar een school recht op heeft voor subsidiëring of financiering voor de nieuwbouw en renovatie van de infrastructuur per vestigingsplaats. De berekende maximale bruto-oppervlakte op basis van de fysische normen vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten, centra voor leerlingenbegeleiding en leersteuncentra ('het normenbesluit') geldt als grens voor de inrichting van een schoolgebouw.

Met voorliggende wijzigingsbepalingen focussen we in het investeringsbeleid met Vlaamse publieke middelen op de essentie van een schoolgebouw. Enkel klassieke leslokalen en strikt noodzakelijke andere lokalen komen voortaan in aanmerking voor subsidiëring of financiering. Zo gaan de toegekende middelen naar leslokalen, zowel voor theorie- als praktijklokalen en lokalen die noodzakelijk zijn in een schoolgebouw.

Er wordt ingezet op gelijke onderwijskansen en optimale leeromstandigheden voor alle leerlingen met de wens om rust, sereniteit en concentratie te verhogen. Studies¹ tonen aan dat geluid een

¹ SCHIELD, B., DOCKRELL, J.E., The effect of environmental and classroom noise on the academic attainments of primary school children, The Journal of the Acoustical Society of America, 2010, <https://pubs.aip.org/asa/jasa/article-abstract/123/1/133/959065/The-effects-of-environmental-and-classroom-noise?redirectedFrom=fulltext>.

FRETES, G., PALAU, R., The impact of noise on learning in children and adolescents: a meta-analysis, Applied Sciences, 2025, <https://www.mdpi.com/2076-3417/15/8/4128>.

Maxwell, L.E., Evans, G.W., The effects of noise on pre-school children's pre-reading skills, Journal of Environmental Psychology, 2000, <https://doi.org/10.1006/jevp.1999.0144>.

RANCE, G., DOWELL, R. C. EN TOMLIN, D., The effect of classroom environment on literacy development, NPJ Science of Learning, 2023, <https://doi.org/10.1038/s41539-023-00157-y>.

MEALINGS, K.T., BUCHHOL, J.M., DEMUTH, K., DILLON, H., Investigating the acoustics of a sample of open plan and enclosed Kindergarten classrooms in Australia, Applied Acoustics, 2015, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0003682X15002029?via%3DIihub>.

negatief effect heeft op leren en dat er in flexibele leergemeenschappen of leerpleinen meer lawaai en afleiding mogelijk is waardoor leerlingen het moeilijk vinden om zich te concentreren in deze grote ruimtes.

In een open-plan concept waarbij meerdere klasgroepen gebruik maken van dezelfde ruimte is er meer achtergrondlawaai. Dit zorgt voor meer afleiding bij leerlingen. Het gaat dan om geluiden van andere klassen, gesprekken en bewegingen. Dat bemoeilijkt het verstaan van de leerkracht, verhoogt de luisterinspanning van leerlingen en vermindert de concentratie. Dat kan resulteren in tragere leesontwikkeling, wat op lange termijn kan doorwerken naar bredere academische achterstand. De fysieke indeling van het schoolgebouw kan dus de leerresultaten beïnvloeden. Bovendien is er weinig bewijs dat leerpleinen daadwerkelijk beter leren stimuleren. Kortom: klassieke klaslokalen bieden meer rust, structuur en gelijke kansen om goed te leren.

Investerings in schoolinfrastructuur moeten bijdragen aan leerwinst. Via klassieke scholen, met afzonderlijke, fysiek omsloten en afsluitbare leslokalen wordt bijgedragen tot het verbeteren van concentratie, leerprestaties en welzijn.

Er wordt een uitzondering voorzien voor het buitengewoon onderwijs en de reeds lopende DBFM-projecten. Het buitengewoon onderwijs wordt, samen met onderwijsinternaten, centra voor deeltijds kunstonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding en leersteuncentra, uitgesloten van het toepassingsgebied wegens hun specifieke noden en werking. Het buitengewoon onderwijs heeft specifiek infrastructuurnoden, afhankelijk van het type-aanbod en sterk verschillend van deze van het gewoon onderwijs. Het gaat om structurele specifieke noden zoals zorgruimtes, therapielokalen, observatieruimtes.

Ook de lopende DBFM-programma's (Scholen van Morgen, Projectsamenwerking DBFM en Scholen van Vlaanderen) blijven buiten beschouwing, aangezien hun contractuele kader reeds vastligt op basis van bestaande fysieke normen. Toekomstige nieuwe DBFM-programma's zullen wel rekening moeten houden met de wijzigingsbepalingen die hier voorliggen.

Indien een schoolbestuur een uitzondering wenst op de algemene regels van dit besluit, kan een kwalitatief onderbouwde en gemotiveerde aanvraag tot uitzondering worden ingediend de Raad voor het Gemeenschapsonderwijs of AGION, die op hun beurt advies vragen bij de commissie van deskundigen (cf. artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysieke en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten, centra voor leerlingenbegeleiding en leersteuncentra).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1.: Wat de bevoegdheid van de commissie van deskundigen betreft om advies te verlenen over een afwijking op de normen van het besluit, wordt bepaald dat de commissie advies kan verlenen over een afwijking op het gewijzigde artikel 10, §4 en artikel 13, §2 mits bij de vraag om advies een kwaliteitsluik gevoegd wordt waaruit blijkt dat de voorgestelde infrastructuurwerken op een optimale wijze bijdragen aan de leeruitkomsten.

Art. 2.: In titel II van het besluit wordt een artikel 6/1 ingevoegd. Het toevoegen van definities heeft als doel dat de berekende maximale bruto-oppervlakte moet aangewend worden voor leslokalen, sociale voorzieningen, voorzieningen voor onderwijsdiensten, circulatieruimten en

SCHILD, B., GREENLAND, E., DOCKRELL, J.E., Noise in open plan classrooms in primary schools, Noise & Health, 2010, https://journals.lww.com/nohe/fulltext/2010/12490/noise_in_open_plan_classrooms_in_primary_schools_5.aspx.

KLATTE, M., BERGSTRÖM, K., en LACHMANN, T., Does noise affect learning? A brief review on noise effects on cognitive performance in children, Frontiers in Psychology, 2013, <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2013.00422>.

technische lokalen. De maximale bruto-oppervlakte kan dus niet aangewend worden voor andere lokalen of voorzieningen dan deze die gedefinieerd worden.

Leslokalen moeten afzonderlijke, fysiek omsloten en afsluitbare ruimten zijn, hoofdzakelijk bestemd voor het verstrekken van klassikaal contactonderwijs door een leraar of begeleider. Daarbij kan de afsluiting worden gerealiseerd door vaste muren of door modulaire, verplaatsbare wanden die een gelijkwaardig niveau van fysieke omsluiting en afsluitbaarheid bieden. De lokalen worden uitgerust met didactisch meubilair en instructiemiddelen die gericht zijn op kennisoverdracht. Onder kennisoverdracht wordt begrepen zowel theorie en instructies als praktijk en het aanleren van vaardigheden.

Circulatieruimten zijn ruimten binnen het schoolgebouw die hoofdzakelijk dienen voor de verplaatsing van personen tussen leslokalen, sociale voorzieningen en voorzieningen voor onderwijsdiensten, zoals gangen, trappenhuisen, hallen en liften, en die niet bedoeld zijn voor langdurig verblijf of permanente onderwijsactiviteiten.

Technische lokalen zijn ruimten waarin essentiële apparatuur is geplaatst die nodig is om het gebouw, het binnenklimaat, de watervoorziening en de data- en elektriciteitsvoorziening te laten functioneren, waaronder het binnenklimaat, de watervoorziening en de data- en elektriciteitsvoorziening, zoals ruimten met verwarmingsinstallaties, ventilatiesystemen en elektrische installaties.

Art. 3. en 4.: Verder worden artikel 10, §4 voor wat het gewoon kleuter-, lager- of basisonderwijs en het artikel 13, §2 voor wat het voltijds secundair onderwijs gewijzigd, zodat wordt bepaald dat de maximale bruto-oppervlakte aangewend moet worden voor gedefinieerde onderdelen van een schoolgebouw in het nieuwe artikel 9bis, dit onverminderd hetgeen bepaald voor voorzieningen ten behoeve van lichamelijke opvoeding en hun aanhorigheden.

De lopende DBFM-programma's (Scholen van Morgen, Projects specifieke DBFM en Scholen van Vlaanderen) blijven buiten beschouwing, aangezien hun contractuele kader reeds vastligt op basis van bestaande fysieke normen. Toekomstige nieuwe DBFM-programma's zullen wel rekening moeten houden met de wijzigingsbepalingen die hier voorliggen.

Art. 5.: Een infrastructuurproject en de voorbereidingsfase ervan, is een intensief gebeuren dat de nodige tijd in beslag neemt. In artikel 5 wordt voorzien in een overgangsbepaling. De bepaling zorgt ervoor dat aanvragen bij AGION en infrastructuurprojecten bij het GO! die binnen een termijn van één jaar aan bod komen voor goedkeuring niet verplicht worden hun aanvraag te herwerken. Nieuwe ingediende aanvragen vanaf de inwerkingtreding moeten wel voldoen aan de nieuwe bepalingen.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 14 november 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt ter advies voorgelegd aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysische en financiële normen voor de schoolgebouwen, internaten, centra voor leerlingenbegeleiding en leersteuncentra, wat betreft de focus op klassieke schoolgebouwen;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Hierbij wordt de Raad van State gevraagd om bijzondere aandacht te hebben voor de overeenstemming van voorliggend voorontwerp van besluit met het bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs van 14 juli 1998.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR